

COMMISSION RÉGIONALE DE LA MOBILITÉ
GEWESTELIJKE MOBILITEITSCOMMISSIE

RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE - BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES OVER HET VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE BETREFFENDE VRIJE VLOOT FIETSDELEN

29 januari 2018

Naar aanleiding van de vergadering van de afdeling fietsen van 18 december 2017 waar het voorontwerp van ordonnantie betreffende vrije vloot fietsdelen werd voorgesteld en besproken en de plenaire zitting van de Commissie van 29 januari 2018, heeft de Commissie het volgende advies unaniem goedgekeurd.

De Commissie heeft dhr. Floris Tack en dhr. Van Wijnendaele, adviseurs bij het kabinet van minister Smet, gehoord, die het voorontwerp van ordonnantie betreffende vrije vloot fietsdelen hebben voorgesteld.

De Commissie dankt de minister dat hij dit ontwerp ter advies aan haar heeft voorgelegd. De Commissie steunt het principe om de deelfietsoperatoren aan een vergunningsplicht te onderwerpen. **De Commissie betreurt dat een reeks praktische aspecten zijn uitgesteld tot aan de totstandkoming van een uitvoeringsbesluit van de regering en vraagt dat ook die tekst ter advies wordt voorgelegd.**

De Commissie duidt de slechte stalling van de fietsdeelvoertuigen in de openbare ruimte en de slechte staat van deze voertuigen aan als de voornaamste punten die concreet moeten worden aangepakt. Een slechte stalling kan ongemak en zelfs gevaar opleveren¹ voor andere gebruikers. De wegcode verduidelijkt alleen dat de fiets niet op de weg mag worden gestald, maar ze regelt niet de voorwaarden voor de verwijdering van de fietsen. De Commissie verwijst naar het reglement van Stad Gent voor het verwijderen van de fietsen en vraagt dat het uitvoeringsbesluit de verschillende wijzen waarop ze gestald zijn, verduidelijkt (gevaarlijke, hinderlijke, kapotte, achtergelaten... fietsen) en de voorwaarden voor hun verwijdering regelt (onmiddellijke verwijdering van een gevaarlijke fiets, verplaatsing van een hinderlijke fiets, plaatsing van een etiket op een achtergelaten fiets en vervolgens verwijdering na een bepaalde tijd...). Ze beveelt een uitbreiding aan van de app Fix My Street om te zorgen voor snelle oplossingen en/ of een gemeenschappelijk platform waar mensen problemen kunnen melden, dat toegankelijk is via QR-codes en ook zonder smartphone. Een sensibilisering van de gebruikers moet ook worden georganiseerd. De Commissie vraagt ook een verhoging van het aanbod van fietsenstallingen (fietsbogen) en dat de operatoren er preventief aan bijdragen.

De Commissie suggereert aan de operatoren de door het gewest op middellange of lange termijn nagestreefde doelstellingen mee te delen, ook al zullen die geleidelijk in praktijk worden gebracht:

- kwaliteitsvolle fietsen, met een lange levensduur;

¹ Voorbeeld van een fiets die op podotactiele tegels of een gidslijn voor personen met een blindegeleidestok staan gestald.

- de gegevens van fietsdelen van de GPS in de fietsen via open data ter beschikking stellen;
- interoperabiliteit van de verschillende deelfietsystemen en het openbaar vervoer aan de hand van de MOBIB-kaart;
- alle gebruikers toegang geven tot het systeem, met name via de mogelijkheid tot betaling zonder kredietkaart;
- de toegankelijkheid van het systeem voor kleine operatoren;
- een geharmoniseerd kader voor Villo! en de fietsdeelvoertuigen, wetende dat ze niet allemaal hetzelfde doelpubliek voor ogen hebben.
- verbod op reclame op de fietsen.

Inleiding

De Commissie vestigt de aandacht op de menselijke middelen die de besturen zullen nodig hebben om de verplichting in de praktijk te brengen (opstellen van een procedure, toekennen en opvolgen van de vergunningen, de boetes en klachten) en om ze te controleren. Recente ervaringen tonen aan dat er zich heel wat incidenten voordoen. Om de ordonnantie toe te passen moet men de werklust evalueren en bepalen welke dienst er zich mee gaat bezighouden en met welke bevoegdheden en welke middelen (met name inspectie). Het is ook belangrijk de gemeenten te betrekken bij het opvolgen van de inbreuken.

Titel

Aangezien het ontwerp ook betrekking heeft op bromfietsen en motorvoertuigen, beveelt de Commissie aan de titel als volgt te wijzigen: "Ordonnantie betreffende deelsystemen voor fietsen en gemotoriseerde tweewielers".

Hoofdstuk 1 - Algemeen

Art 2 - 2° In de Nederlandse versie moet 'fietsdeelvoertuig' vervangen worden door 'deelvoertuig' of door 'tweewieldeelvoertuig' want een motorfiets een 'deelfiets' noemen leidt tot verwarring.

Hoofdstuk II - De vergunning voor vrije vloot fietsdelen

Artikel 3.

§ 3: Om bij te dragen aan de doelstelling van het verbeteren van de luchtkwaliteit, vraagt de Commissie om "behalve als die uitstoot verwaarloosbaar is", te schrappen.

Artikel 4.

§1. De Commissie vraagt aan de lijst met voorwaarden het volgende toe te voegen:

- de kwaliteit van de fietsen, hun onderhoud, hun herstellingen, hun duurzaamheid en hun recyclage;
- een verbod op reclame op de fietsen;
- een minimumgebruik van de fietsen/voertuigen per dag, om ervoor te zorgen dat deze fietsen aan de mobiliteit bijdragen;
- In verband met het advies van de Economische en Sociale Raad van 18.01.2018 betreffende de wijziging van het besluit "vervuilingspieken"²: de mogelijkheid voor het gewest om tegemoet te komen bij de gebruikskosten van de voertuigen, zodat klanten een prijsreductie kunnen genieten of zelfs gratis kunnen rijden tijdens een vervuilingsspiek.

² Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 27 november 2008 tot bepaling van de dringende maatregelen om piekperiodes van luchtvervuiling door fijn stof en door stikstofdioxiden te voorkomen.

De Commissie vraagt in het besluit te verduidelijken aan welke verplichtingen de operatoren moeten voldoen en binnen welke termijnen.

De Commissie dringt erop aan dat de gegevens van de operatoren als open data ter beschikking worden gesteld, zodat ze kunnen worden gebruikt in het kader van de Fietsobservatorium, Bypad en in het algemeen bij de analyse van het fietsgebruik in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Als deze gegevens niet op korte termijn als open data ter beschikking kunnen worden gesteld, pleit de Commissie voor het ter beschikking stellen van de gegevens voor het gewest en de gemeenten. De Commissie dringt eveneens aan op het naleven van de bepalingen betreffende het privéleven bij de verwerking van deze gegevens.

De Commissie vraagt een paragraaf toe te voegen die bepaalt dat de operatoren hun capaciteiten aantonen inzake het doen naleven van de voorwaarden van §1.

Artikel 5.

§ 2. De Commissie vraagt om de vergunning van een operator die de beperking van de impact van deelfietsen op de openbare ruimte, de verkeersveiligheid of de bescherming van de consument niet zou naleven, niet (met één jaar) te verlengen.

Artikel 6. Verwijderingsprocedure van de voertuigen

De Commissie vraagt een paragraaf toe te voegen: "De Commissie stelt de procedure vast voor de verwijdering van deelvoertuigen afhankelijk van hun aard (gevaarlijk, hinderlijk, kapot, achtergelaten...) en regelt de voorwaarden voor hun verwijdering (onmiddellijke verwijdering van een gevaarlijke fiets, verplaatsing van een hinderlijke fiets, plaatsing van een etiket op een achtergelaten fiets en vervolgens verwijdering na een bepaalde tijd...). De operator kan intekenen op het beheerssysteem van het gewest³ of aantonen dat zijn eigen verwijderingssysteem aan dezelfde voorwaarden voldoet."

De Commissie stelt voor dit in de praktijk te brengen via een uitbreiding van de app Fix My Street en/of een gemeenschappelijk platform dat voor iedereen toegankelijk is (via QR-codes en ook zonder smartphone).

Idem voor §2. De verplichting om onregelmatige situaties binnen de 24 uur na de kennisgeving ervan op te lossen zou concreet kunnen worden toegepast.

Artikel 6. Extra parkeeraanbod

De Commissie acht het noodzakelijk om het aantal uitrustingen voor het stallen van fietsen en motorvoertuigen (voornamelijk fietsbogen) te verhogen zodat de gebruikers van deelfietsen ze spontaan zouden gebruiken.

De Commissie brengt de verplichtingen van het Gewestelijk Parkeerbeleidsplan (GPBP) ter zake in herinnering, met name artikel 19: "Tijdens hun eerste gemeentelijk parkeeractieplan, voorzien de gemeenteraden in bijkomende inrichtingen op de openbare weg (...) zodat bij het verstrijken van dit eerste plan aan de volgende minimumvereisten voldaan is:

- minstens 2 fietsparkeerplaatsen per 20 autoparkeerplaatsen
- maximaal 150 m voetpad zonder fietsboog of een evenwaardige inrichting in een doorlopende stedelijke zone.

De gemeenteraden voorzien eveneens in kortparkeren nabij verplaatsingsgeneratoren die worden aanzien als bestemmingsplaatsen."

De Commissie beveelt aan te verduidelijken dat de motorvoertuigen en bromfietsen niet op het trottoir mogen gestald worden, in overeenstemming met de doelstellingen van het GPBP (**Art. 27**. De

³ NB: momenteel uitbesteed aan de vzw Cyclo

stalling van tweewielige motorvoertuigen dient te worden georganiseerd op specifieke plaatsen waar bromfietsen toegelaten zijn, zodanig dat de voetpaden en de fietsstallingen niet versperd worden).

De Commissie vraagt een paragraaf toe te voegen opdat operatoren preventief zouden bijdragen aan dit bijkomende parkeeraanbod.

De Commissie stelt voor dat de operatoren ook preventief zouden optreden m.b.t. het responsabiliseren van de gebruikers inzake de naleving van de uitbatingsvoorwaarden, in het bijzonder inzake de naleving van de wegcode.

Artikel 6. §1 - 2°

De Commissie vraagt dat het in de zones rond openbaar vervoerhaltes verboden zou worden om fietsdeelvoertuigen te stallen.

Artikel 6. §1 - 3°

De Commissie beveelt aan in het uitvoeringsbesluit minimale technische voorwaarden m.b.t. het materiaal op te nemen die aan de operatoren moeten worden opgelegd (aantal versnellingen, spatlap, rem, fietslichten ...) en zich daarbij te verlaten op het advies van technische experts.

De Commissie beveelt ook aan vereisten op te nemen m.b.t. de milieuprestaties van de gemotoriseerde voertuigen die zouden worden gebruikt voor het beheer van de vloot (onderhoud, verplaatsen van fietsen).

Artikel 6. §1 - 3°

De Commissie vestigt de aandacht op het probleem van de oneven verdeling van de voertuigen al naargelang het stedelijke reliëf.

Villo!

De Commissie stelt vast dat de Villo!-concessie niet aan hetzelfde regelgevende kader beantwoordt dan de fietsdeelvoertuigen. Nochtans zijn deze operatoren actief op een zeer gelijkaardige markt en zouden ze bijgevolg moeten beantwoorden aan hetzelfde regelgevende kader.

De Commissie vraagt dat de regering er zich toe verbindt een eenvormig kader in te voeren om de gelijke behandeling van de operatoren op de markt te garanderen.